

स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय

आ.ब.२०७२/७३ को बजेट वक्तव्यको कार्यान्वयन योजना

बजेट बुदा नं.	बजेट वक्तव्यको वुँदा	क्रियाकलाप	बिनियोजित बजेट	समय	जिम्मेवार निकाय	अनुगमन सूचक
७४	कर्णाली स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानको भौतिक पूर्वाधार निर्माण गर्ने	अस्पताल निर्माण कार्य शुरु गर्ने	१८ करोड	निरन्तर	KAHS	भवन निर्माण हुने
१५७	मातृ स्वास्थ्य र बाल स्वास्थ्यमा महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्याउँदै आएका मातृ स्वास्थ्य कार्यकर्ताहरूको पोशाक भत्तामा रु १ हजार थप गरी रु ६ हजार उपलब्ध गराउने	अख्तियारी र रकम निकास दिने	३१ करोड २० लाख	निरन्तर	FHD, PHCRD	महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूलाई थप रकम सहित पोशाक भत्ता उपलब्ध गराइएको हुने
	मुटुरोग, मृगौला रोग, क्यान्सर, सिक्कल सेल एनिमिया, पार्किन्सन्स, अलजाइमर्स जस्ता कडा रोगको उपचार गर्न गरिब तथा विपन्न नागरिक एवं ज्येष्ठ नागरिक तथा बालबालिकाका लागि उपलब्ध गराउँदै आएको अनुदानलाई निरन्तरता दिने	अनुदान उपलब्ध गराउने	७५ करोड	निरन्तर	MD	कडा रोगको उपचार गर्न उपलब्ध गराउँदै आएको अनुदानलाई निरन्तरता दिएको हुने
१५८	विपन्न नागरिकहरूलाई दिइँदै आएको स्वास्थ्य सुविधालाई निरन्तरता दिने	„		निरन्तर	MD	„
	निशुल्क औषधि वितरण कार्यलाई थप प्रभावकारी र सुलभ बनाउने	औषधि खरीद गरी वितरण गर्ने	१ अर्व ५२ करोड	निरन्तर	LMD, PHCRD	निशुल्क औषधि वितरण कार्यलाई थप प्रभावकारी र सुलभ हुने
	सरकारी स्वास्थ्य संस्थाहरूमा कानुनी रुपमा गर्भपतन गराउँदा शुल्क नलाग्ने व्यवस्था गर्ने	<ul style="list-style-type: none"> मापदण्ड तयार गर्ने मेडिकल गर्भपतन सम्बन्धी कार्यक्रम संचालन 	८० लाख	०७२ असोज	FHD	गर्भपतन गराउँदा शुल्क नलाग्ने व्यवस्था भएको हुने
१५९	जन्म देखि २८ दिनसम्मको नवजात शिशुको सरकारी स्वास्थ्य संस्थामा निशुल्क उपचार गर्ने	<ul style="list-style-type: none"> निर्देशिका निर्माण चार वटा अस्पतालमा नवजात शिशुको निशुल्क 	५ करोड ३५ लाख	२०७२ साउन निरन्तर	CHD, FHD	नवजात शिशुको सरकारी स्वास्थ्य संस्थामा निशुल्क : उपचारको व्यवस्था भएको हुने

बजेट बुदा नं.	बजेट वक्तव्यको वुँदा	क्रियाकलाप	बिनियोजित बजेट	समय	जिम्मेवार निकाय	अनुगमन सूचक
		उपचार • नवजात शिशु प्रेषण				
	मृगौला र पाठेघरको क्यान्सररोगको सरकारी स्वास्थ्य संस्थाहरूमा वर्षमा एकपटक निशुल्क स्वास्थ्य परीक्षण गर्ने	अस्पताल र स्वास्थ्य संस्थाहरूमा मृगौला रोगको पिसावद्वारा पूर्व परीक्षण गर्ने	५ करोड	०७२ कार्तिक	MD, NPHL	मिर्गौला र पाठेघरको क्यान्सररोगीको सरकारी स्वास्थ्य संस्थामा वर्षमा एकपटक निशुल्क: स्वास्थ्य परीक्षण गर्ने व्यवस्था भएको हुने
		पाठेघर क्यान्सरको पूर्व परीक्षण गर्ने	-	०७२ मंसिर	FHD	
१६०	योगदानमा आधारित स्वास्थ्य बीमा सञ्चालनमा हाल विभिन्न निकाय र संस्थाबाट भइरहेका क्रियाकलापहरूलाई एकिकृत गरी दोहोरो नपर्ने गरी सबै नेपालीलाई स्वास्थ्यको सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रममा आबद्ध गरिनेछ	<ul style="list-style-type: none"> • स्वास्थ्य सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम प्रारम्भ गर्ने • स्वास्थ्य विमा विद्येयक सम्सदमा दर्ता गर्ने 	५० करोड	०७२ कार्तिक देखि निरन्तर	सामाजिक सुरक्षा समिति	सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम तिन जिल्लामा सञ्चाल भएको हुने
१८०	आधारभूत स्वास्थ्य सेवामा सबै नेपालीको पहुँच पुऱ्याउन प्रत्येक स्वास्थ्य संस्थामा कम्तीमा एकजना चिकित्सक उपलब्ध गराउने गरी "एक गाउँ एक डाक्टर" कार्यक्रमलाई क्रमश लागु गर्ने	<ul style="list-style-type: none"> • मापदण्ड तयार गर्ने • भूकम्प प्रभावित क्षेत्र प्राथमिकतामा पार्ने • कार्यक्रम पुर्याईने स्वास्थ्य संस्था छनौट गरी कार्यक्रम संचालनमा ल्याउने 	२ करोड	२०७२ पुस, माघ	MoHP	"एक गाउँ एक डाक्टर" कार्यक्रमलाई क्रमश: लागु गरिएको हुने
	सबै सरकारी अस्पताल तथा स्वास्थ्य चौकीहरूमा औजार तथा उपकरण सहितको पूर्वाधार र आवश्यकता अनुसार स्वास्थ्यकर्मीको व्यवस्था गर्ने	<ul style="list-style-type: none"> • औजार तथा उपकरणको व्यवस्थापन गर्ने • स्वास्थ्यकर्मीको पदस्थापन गरी कार्यस्थलमा पठाउने 	३५ करोड ३५ लाख	२०७२ कार्तिक	NPHL MoHP, DoHS	सरकारी अस्पताल तथा स्वास्थ्य चौकीहरूमा स्वास्थ्यकर्मी हरू र औजारउपकरणको क्रमश व्यवस्था भएको हुने
१८१	नवगठित नगरपालिकाहरूमा कम्तीमा पनि १५	• न.पा.संगको सहकार्यमा	२७ करोड	कार्तिक	MoHP	१५ शैत्याको अस्पताल क्रमश:

बजेट बुदा नं.	बजेट वक्तव्यको वुँदा	क्रियाकलाप	बिनियोजित बजेट	समय	जिम्मेवार निकाय	अनुगमन सूचक
	शैय्याको अस्पताल स्थापना गर्ने	सञ्चालन मापदण्ड तयार • मापदण्ड वमोजिम अस्पताल स्थापना				स्थापना हुँदै जाने
	सरकारी स्वास्थ्य शिक्षण संस्थाबाट अध्यापन गरिने एम.डी. र एम.एस. लगायत स्नातकोत्तर तहको पढाइ संचालन गर्ने	कार्यक्रम सञ्चालन सम्बन्धी कार्याविधि तयार गर्ने	२७ करोड	२०७२ असोज	TUTH, Other Health Academics	स्नातकोत्तर तहको पढाइ सञ्चालन गरिएको हुने
१८२	सामुदायिक तथा निजी अस्पतालहरूको भौतिक पूर्वाधार, यन्त्र उपकरण, जनशक्ति, सेवा शुल्क र औषधीको उपलब्धताको बारेमा प्रभावकारी अनुगमन गर्ने, मापदण्ड पालना नगर्ने र सरकारी निर्णयको अवज्ञा गर्ने त्यस्ता अस्पतालहरूलाई कानुन बमोजिम कडा कारवाही गर्ने, सामुदायिक अस्पतालहरूलाई दिइने अनुदानलाई स्पष्ट मापदण्डको आधारमा पारदर्शी, औचित्यपूर्ण र आवश्यकतामा आधारित बनाउने	• अनुगमनको मापदण्ड तयार गर्ने • निर्णयको अवज्ञा गर्ने अस्पतालहरूलाई कारवाहीको प्रक्रिया शुरू गर्ने • स्पष्ट मापदण्ड निर्माण गरी सो अनुरूप चेकलिष्टको आधारमा अनुदान वितरण • अनुगमन गर्ने	५० करोड	०७२ कार्तिक देखि निरन्तर	MoHP, DoHS, DPHO/DHO	• प्रभावकारी अनुगमन गरिएको हुने • कानुन बमोजिम कारवाही गरिएको हुने • सामुदायिक अस्पतालहरूलाई दिइने अनुदानलाई व्यवस्थित बनाइएको हुने
१८३	सरकारी अस्पताल र स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट निःशुल्क प्रदान गरिने औषधिको गुणस्तरीयता र नियमित आपूर्तिमा ध्यान दिने	गुणस्तरको परीक्षण गर्ने, औषधिको नमूना परीक्षण नियमित आपूर्ति व्यवस्था गर्ने	१ करोड	निरन्तर	LMD, DDA	निःशुल्क प्रदान गरिने औषधिको गुणस्तरीयता र नियमित आपूर्तिमा ध्यान दिइएको हुने
			७ करोड ९५ लाख	निरन्तर	LMD, CHD	
	औषधिको नमूना परीक्षण, गुणस्तर र मूल्यको अनुगमनलाई प्रभावकारी बनाउन अन्तर्राष्ट्रियस्तरको प्रयोगशाला सहित औषधि व्यवस्था विभागको पुनर्संरचना गर्ने	• औषधि व्यवस्था विभागको पुनर्संरचना गर्ने • प्रयोगशाला स्थापना गर्ने	६ करोड ६० लाख	निरन्तर	DDA, NPHL	औषधि व्यवस्था विभागको पुनर्संरचना गरिएको हुने
१८४	काठमाडौं उपत्यकामा रहेका केन्द्रीय	• स्याटेलाईट अस्पताल सेवा	५ करोड	२०७२	MoHP, Bir,	उपत्यकामा केही स्थान र

बजेट बुदा नं.	बजेट वक्तव्यको वुँदा	क्रियाकलाप	बिनियोजित बजेट	समय	जिम्मेवार निकाय	अनुगमन सूचक
	अस्पतालहरूमा परेको चापलाई व्यवस्थित गर्न र स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तर अभिवृद्धि गर्न उपत्यकाका केही स्थानबाट स्याटेलाइट अस्पतालको सेवा उपलब्ध गराउन शुरु गर्ने	सञ्चालन कार्यविधि तयार गर्ने • सेवा सञ्चालनमा ल्याउने		मार्ग	Maternity Hospital	बाहिर न्यूनतम एक स्थानबाट स्याटेलाइट अस्पतालको सेवा उपलब्ध गराउन शुरु गरिएको हुने
	सबै सरकारी अस्पतालहरूमा आइसीयु र एनआइसीयु सेवा क्रमश विस्तार गर्ने	• अस्पताल छनोट र पूर्वाधार विकास गर्ने • आठ वटा अस्पतालबाट सेवा सुचारु गर्ने • अस्पतालमा नवशिशु स्याहार स्टेवलाइजेश इकाइ स्थापना • नवशिशु स्याहार शिशु संस्था मर्मत	९ करोड ८० लाख	२०७२ कार्तिक देखि	CHD, FHD, Kanti Hospital	आइसीयु र एनआइसीयु सेवा विस्तार गरिएको हुने
	क्षेत्रीयस्तरमा सञ्चालनमा रहेका स्वास्थ्य प्रयोगशालाहरूको क्षमता वृद्धि गरी परीक्षणका लागि आवश्यक यन्त्र उपकरण, जनशक्ति र पूर्वाधार पुऱ्याउने	• क्षेत्रीयस्तरमा पूर्वाधार र जनशक्ति परिपूर्ति गर्ने • आवश्यक यन्त्र उपकरण जडान गर्ने	१ करोड	२०७२ फागुन	NPHL	स्वास्थ्य प्रयोगशालाहरूको क्षमता वृद्धि गरिएको हुने
१८५	सन् २०१७ भित्र नेपाललाई पूर्ण खोप सेवा पाएको देश घोषणा गर्ने गरी स्थानीय स्वामित्व र सहभागितामा शतप्रतिशत बालबालिकालाई खोप सेवा उपलब्ध गराउने	• खोप विधयेक संसदमा पेश गर्ने • खोप सेवा कार्यक्रम प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गर्ने • पूर्ण खोप गा.वि.स./जिल्ला घोषणा	२ करोड	निरन्तर	DoHS, CHD	शतप्रतिशत बालबालिकालाई खोप सेवा उपलब्ध गराइएको हुने
१८६	विपद् तथा दुर्घटनाबाट घाइतेको तत्काल उपचारको व्यवस्था गर्न भरतपुर अस्पताल,	• पूर्व तयारीको काम गर्ने • भरतपुर अस्पतालमा मदन	२ करोड	२०७२ कार्तिक	MoHP, Bharatpur	मदन भण्डारी ट्रमा सेण्टर स्थापना गरिएको हुने

बजेट बुदा नं.	बजेट वक्तव्यको वुँदा	क्रियाकलाप	बिनियोजित बजेट	समय	जिम्मेवार निकाय	अनुगमन सूचक
	चितवनमा मदन भण्डारी ट्रमा सेण्टर र धौलागिरी अञ्चल अस्पताल, वाग्लुङ्गमा हरि खड्का ट्रमा सेण्टर स्थापना गर्ने	भण्डारी ट्रमा सेण्टर स्थापना			Hospital	
		धौलागिरी अञ्चल अस्पतालमा हरि खड्का ट्रमा सेण्टर स्थापना गर्ने	१ करोड	२०७२ कार्तिक	MoHP, Dhaulagiri Hospital	हरि खड्का ट्रमा सेण्टर स्थापना गरिएको हुने
	पश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्रमा स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान स्थापना गर्न प्रारम्भिक कार्य शुरु गर्ने, राप्ती उप क्षेत्रीय अस्पताललाई मेडिकल कलेजको रूपमा विकास गर्न प्रारम्भिक कार्य शुरु गर्ने	पोखरा स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान विधेयक संसदमा पेश गर्ने प्रतिष्ठान स्थापना गर्ने	५० लाख	२०७२ कार्तिक देखि	MoHP, Pokhara Health Science Academy	पोखरा स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान स्थापना गर्ने कार्य शुरु भएको हुने
		राप्ती उपक्षेत्रीय अस्पताललाई मेडिकल कलेजको प्रारम्भिक कार्य शुरु गर्ने	५० लाख	२०७२ पौष देखि	MoHP, Rapti Hospital	राप्ती उप क्षेत्रीय अस्पताललाई मेडिकल कलेजको रूपमा विकास गर्ने कार्य शुरु भएको हुने
१८७	भेरी अञ्चल अस्पताललाई स्तरोन्नति गरी सुविधासम्पन्न बनाउनुका साथै हृदयरोग निवारण केन्द्र स्थापना गर्ने	अस्पतालको स्तरोन्नति गर्ने र हृदयरोग निवारण केन्द्र स्थापना गर्ने			MoHP	हृदयरोग निवारण केन्द्र स्थापना गरिएको हुने
	सर्पदंशका बिरामीहरूका लागि एन्टी भेनम भ्याक्सिन उत्पादन गर्न शुरु गर्ने	<ul style="list-style-type: none"> सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने उत्पादन का लागि उपयुक्त निकाय छनौट र तयारी गर्ने 	१ करोड	२०७२ मार्ग	EDCD	मुलुक भित्रै एन्टी भेनम भ्याक्सिन उत्पादन गर्न प्रक्रिया प्रारम्भ भएको हुने
२३२	नेपाल सरकारका स्थायी संरचनाबाट सम्पादन हुन सक्ने नियमित कार्यहरू तथा विकास आयोजना सञ्चालनका लागि विकास समिति, बोर्ड, प्रतिष्ठान जस्ता अलगगै स्वायत्त संस्था खडा गरिने छैन	<ul style="list-style-type: none"> नियमित कार्य तथा विकास आयोजनाको लागि छुट्टै संस्था खडा नगर्ने 		निरन्तर	सबै मन्त्रालय	नियमित कार्य तथा विकास आयोजनाको कार्यान्वयन मन्त्रालयको स्थायी संरचनाबाट सम्पादन भएको हुने

बजेट बुदा नं.	बजेट वक्तव्यको वुँदा	क्रियाकलाप	बिनियोजित बजेट	समय	जिम्मेवार निकाय	अनुगमन सूचक
२३४	योजना तर्जुमा र कार्यान्वयनका बीच रहेको अन्तर कम गर्दै कार्यान्वयन क्षमता र शैलीमा सुधार गर्न आगामी आर्थिक वर्षलाई बजेट कार्यान्वयन वर्षको रूपमा घोषणा गरी कार्यान्वयन क्षमता बढाउने बहुआयामिक प्रयासहरू गर्ने। वार्षिक कार्यक्रम स्वीकृति र अख्तियारी दिने प्रक्रियालाई सरलीकृत गरी आर्थिक वर्षको प्रारम्भदेखि नै कार्यक्रम कार्यान्वयन हुन सक्ने व्यवस्था मिलाउने	<ul style="list-style-type: none"> • बजेट कार्यान्वयन वर्ष अभियानको प्रचार प्रसार गर्ने • आर्थिक वर्षको शुरुमा नै अख्तियारी पठाउने र कार्यक्रम स्वीकृत गर्ने • कार्यान्वयन कार्ययोजना तयार गर्ने • अनुगमन गर्ने 		२०७२ साउनदेखि निरन्तर	राष्ट्रिय योजना आयोग/सबै मन्त्रालय	<ul style="list-style-type: none"> • वजेट कार्यान्वयनले तीव्रता पाएको हुने • आर्थिक वर्षको शुरुमा अख्तियारी पठाइएको र कार्यक्रम स्वीकृत भएको हुने • कार्ययोजना तयार भई त्यसको अनुगमन भएको हुने
२४०	विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन नभएका र आयोजना कार्यान्वयन पूर्वका चरणहरू पूरा नभएका आयोजनाहरूको निर्माण कार्य शुरु नगर्ने। स्वीकृत बजेट तथा कार्यक्रमहरू पूरा नभई तत् तत् निकायलाई अर्को नयाँ कार्यक्रमका लागि बजेट निकास नगर्ने। आर्थिक वर्षको मध्यमा आएर आयोजना स्वीकृत गर्ने र अन्त्यतिर आएर यस्ता नयाँ कार्यक्रमका लागि बजेट माग तथा निकास गर्ने परम्परा यसै बजेटबाट अन्त्य गर्ने। विकास आयोजनाहरूको अध्ययन र अनुसन्धान गरी आयोजना विकास गर्नका लागि छुट्टै बजेट विनियोजन गर्ने	<ul style="list-style-type: none"> • बजेट तर्जुमा र बजेट निकास प्रणालीमा सुधार गर्ने • आयोजना विकासका लागि छुट्टै बजेट माग गरी सम्भाव्य आयोजनाको सूची तयार गर्ने 		२०७२ साउनदेखि निरन्तर	राष्ट्रिय योजना आयोग/सबै मन्त्रालय	<ul style="list-style-type: none"> • बजेट तर्जुमा र निकास प्रणालीमा सुधार भएको हुने • सम्भाव्य आयोजनाको सूची तयार भएको हुने